Nr 3

Näringsutskottets betänkande i anledning av motioner angående försäljningen av pyrotekniska varor.

Ärendet

I detta betänkande behandlas motionerna

1974:544 av herrar Komstedt (m) och Werner i Malmö (m), vari hemställs att riksdagen i avvaktan på förslag från utredningen om handeln med pyrotekniska varor anhåller att Kungl. Maj:t utfärdar förordning om att pyrotekniska varor endast får köpas av den som erhållit tillstånd härtill av polismyndigheten på orten,

1974:546 av fru Olsson i Helsingborg (c) och herr Håkansson i Rönneberga (c), vari hemställs att riksdagen beslutar

1. att förbjuda försäljning av pyrotekniska varor,
2. att undantag från förbudet får göras endast i de fall där polismyndighets tillstånd i förväg inhämtats.

Gällande bestämmelser

Grundläggande bestämmelser angående tillverkning, import, försäljning och hantering av pyrotekniska varor finns i förordningen (1949:341) om explosiva varor. Tillämpningsföreskrifter till denna förordning har utfärdats av kommerskollegium. Häri behandlas bl. a. inköp av fyrverkeripjäser, knallpjäser och pjäser för rökutveckling. För inköp av pyrotekniska varor som innehåller pyroteknisk sats överstigande en viss kvantitet krävs tillstånd av polismyndighet. För tillståndsfria varor gäller två åldersgränser. En 15-åring får inköpa mindre pyrotekniska varor, t. ex. knallpulver. För rätt att inköpa andra pyrotekniska varor krävs att åldern 18 år har uppnåtts. Högst 10 % av det totala inköpsvärdet vid tillståndsfria inköp får avse knallpjäser.

I allmänna ordningsstadgan (1956:617) finns en bestämmelse att inom stadsplanelagt område fyrverkeri inte får äga rum utan tillstånd av polismyndigheten.

Motionerna

Utgångspunkt för båda motionerna är det utbredda bruket bland barn och ungdom att använda s. k. smällare och andra pyrotekniska varor i samband med bl. a. nyårsfirandet. Olyckor och andra obehag som bruket av smällare förorsakar påtalas. De åldersgränser som gäller för inköp av

pyrotekniska varor har enligt motionärerna inte avsedd effekt. Genom att smällare och liknande pyrotekniska varor tillhandahålls i butikerna legaliserar man användningen av dem, medan ett förbud skulle nedbringa överträdelsernas antal så starkt att polisen verkligen kunde beivra brott och få den skadliga sedvänjan ur världen, sägs i motionen 1974:544.

Pågående utredning

Frågan om den samhälleliga regleringen på det pyrotekniska området utreds av pyroteknikutredningen (H 1972:05; utredningsman: fil. lic. Anna-Greta Hybbinette). I direktiven för utredningen anförs att det är osäkert huruvida gällande regler är tillräckliga för att på ett tillfredsställande sätt begränsa olägenheterna med de pyrotekniska varorna. Det är inte ovanligt att minderåriga trots gällande bestämmelser har tillgång till pyrotekniska varor och använder dessa på ett sätt som är särskilt ägnat att åstadkomma skada och irritation, framhålls det. Olaga hemtillverkning av pyrotekniska pjäser förekommer också, ibland med svåra olyckor som följd. Även vid korrekt hantering bedöms pyrotekniska varor föra med sig olägenheter på grund av bristfälliga konstruktioner. Den sakkunniga skall enligt direktiven undersöka omfattningen och karaktären av de olägenheter som hänger samman med användningen av pyrotekniska varor. Om den sakkunniga finner att dessa olägenheter inte tillfredsställande kan begränsas skall hon pröva om en bättre ordning kan åstadkommas genom effektivare tillsyn över efterlevnaden av gällande regler eller om behov finns att skärpa dessa. I det senare fallet får den sakkunniga lämna förslag till ny reglering. Vidare bör undersökas om behov föreligger av att öka säkerheten hos de pyrotekniska varorna. I detta sammanhang erinras om att den olaga hemtillverkningen kan komma att öka med skärpt reglering. Denna frågeställning skall beaktas. Det kan därför finnas anledning att uppmärksamma handeln med sådana kemikalier som kan användas för framställning av pyrotekniska varor. Den sakkunniga skall också kunna pröva behovet av ökad information och andra åtgärder på området.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete våren 1974.

Utskottet

De problem som sammanhänger med försäljningen och användningen av pyrotekniska varor är, som framgår av ovanstående redogörelse, föremål för en utredning som väntas bli avslutad inom kort. Utskottet anser att Kungl. Maj:ts åtgärder och förslag på grundval av denna utredning bör avvaktas.

Utskottet avstyrker alltså de båda motionerna och hemställer att riksdagen avslår

1. motionen 1974:544,
2. motionen 1974:546.

Stockholm den 21 februari 1974

På näringsutskottets vägnar
INGVAR SVANBERG

Närvarande: herrar Svanberg (s), Regnéll (m), Börjesson i Glömminge (c), Bengtsson i Landskrona (s), Haglund (s), Gustafsson i Byske (c), Andersson i Örebro (fp), Sjönell (c), Blomkvist (s), Hovhammar (m), fru Hambraeus (c), herr Svensson i Malmö (vpk), fru Hansson (s), fru Radesjö (s) och herr Sivert Andersson i Stockholm (s).

GOTAB 74 7100 S Stockholm 1974